

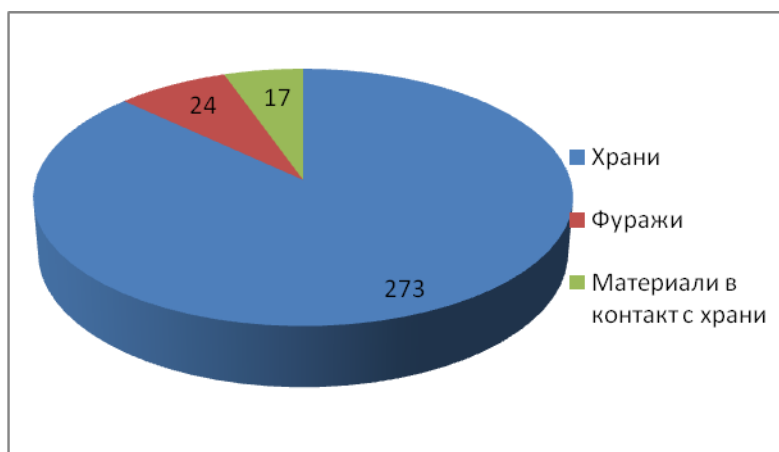
БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

Анализ на данните получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF) за месец януари 2013 г.

Система за бързо предупреждение за храни и фуражи (Приложение 1).

Общият брой нотификации за месец януари е **314**. Сигналите в категория храни са най-много –273, за фуражи –24, а за материали в контакт с храни –17 (фиг.1).

Фиг. .1 Анализ на данните по отношение на разпределението по групи храни, фуражи и материали в контакт с храни.

Предупредителни нотификации – 33 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Птиче месо и продукти от птиче месо – 5 нотификации: *Salmonella Schwarzengrund* в гърди от овкусена пуйка от Бразилия; недеклаирани листа от целина в пикантни пилешки крилца от Дания; наличие на *Salmonella spp.* в готови пилешки филета от Белгия; *S. enteritidis* в прясно пилешко от Полша; наличие на *Listeria monocytogenes* в охладена пушена пуйка от Белгия;

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 5 нотификации: *Salmonella spp.* в замразено мляно говеждо от Ирландия; остатъчни количества от сулфадiazин над максимално допустимите норми (MRLs) в свинско месо от Белгия; недеклаирана млечна съставка в охладена мортадела от Италия; *Listeria Monocytogenes* в охладено готвено месо от Полша; *Salmonella London* в замразено механично обезкостено месо от Холандия;

Плодове и зеленчуци – 4 нотификации: афлатоксин В1 в сушени смокини от Турция; стъклени фрагменти в черни маслини без костилки от Испания; никотин в гъби от Холандия (2) и Белгия; етефон в чери домати от Италия;

Готови ястия и закуски – 3 нотификации: недеклаиран сулфит и млечна съставка в различни закуски от Великобритания; *Salmonella spp.* в замразени равиоли с птиче месо от Франция;

Материали в контакт с храни – 3 нотификации: миграция на меламина от меламинави чинии от Китай; миграция на хром и олово от чаши от Китай;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 2 нотификации: живак в хранителна добавка от Германия; *Salmonella Rissen* в сушени еко водорасли (хлорела) от Швеция.

Фуражни суровини - 2 нотификации: диоксини в растително олио от Италия; арсеник в торф за прасета от Австрия;

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 2 нотификации: норовирус в охладени живи стриди от Франция и в миди от Португалия;

Храна за домашни любимци – 1 нотификация за *Salmonella spp.* в зальгалки за кучета от Индия.

Риба и рибни продукти – 1 нотификация за бензо (а) пирен в пушена риба от Код Д'Ивоар

Ядки, растителни продукти и семена – 1 нотификация за афлатоксин В1 в осолени фъстъци от Обединеното Кралство;

Сладкарски изделия – 1 нотификация за повишена киселинност в спрей с вкус на бонбони от Китай.

Какао, кафе и чай – 1 нотификация за охратоксин А в кафе от Белгия

Билки и подправки – 1 нотификация за токсичност на растителен екстракт от бяла ружа от България.

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация за норовирус в стриди от Испания.

Нотификации за недопуснат внос –208 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 111 нотификации: 44 нотификации за бамя от Индия с открити наднормени количества на пестицидите: мепикват, хексаконазол, триазофос, ацефат, емаектин, метамидофос, монокротофос, диметоат профенофос, етион, ацетамиприд, триазофос, спирумезифен, диметоат, динотефоран, ометоат, имидаклоприд, абамектин, дикофол, фенпропатрин, пиракlostробин и карбендазим; метамидофос, метомил, монокротофос, ацефат и ацетамиприд в кисели пъпеши от Индия; профенофос в листа от къри от Индия; охратоксин А в стафиди от Турция; афлатоксин (В1) в сушени смокини от Турция (11); 9 нотификации за чушки от Турция с открити наднормени количества на пестицидите: метомил, процимидон, форметанат, клофентезин, малатион, карбендазим; повишено съдържание на плесени и дрожди в стафиди от Турция (4); форметанат в домати от Турция (2); липса на здравен сертификат за сушени смокини от Турция; 6 нотификации за ягоди от Египет с открити наднормени количества на пестицидите: карбендазим, метомил, пропаргид, оксамил, ометоат и диметоат; етопрофос в кисели пъпеши от Доминикана; диазинон и диметоат в патладжани от Доминикана; ендосулфан в зелен боб от Доминикана; 12 нотификации за помело от Китай с открити наднормени количества на пестицидите: ацетамиприд, триазофос, диметоморф и метидатион; норовирус в замразени ягоди от Китай; пропенофоз в люти чушки от Тайланд; профенофос и карбендазим в люти чушки от Виетнам; охратоксин А в стафиди от Узбекистан; изменен цвят и екскременти от насекоми в стафиди от Иран; перметрин и неразрешена субстанция дихлорфос (2) в кафяв боб от Нигерия (2); диметоат метамидофос, ацефат и метомил в боб от Кения; ендосулфан в прясна

мента от Мароко; **абамектин** в бамя от Гана (2); **охратоксин А** в сушени чушки от Перу;

Ядки, продукти от ядки и семена – 16 нотификации: **афлатоксин (В1)** в небелен шамфъстък от Иран; **афлатоксин (В1)** в шамфъстък от Иран; **афлатоксин (В1)** във фъстъци от Египет (4); **неточен здравен сертификат** за бланширани фъстъци от Китай; **изтекъл здравен сертификат** за фъстъчен чипс от Китай; **афлатоксин (В1)** в бадеми от САЩ; **афлатоксин (В1)** във фъстъци от Китай; **липса на здравен сертификат** и **липса на резултат на изследване** в акредитирана лаборатория за лешници, бадеми и фъстъци от Китай, САЩ и Турция; **афлатоксин (В1)** във фъстъци от Китай; **афлатоксин (В1)** в шамфъстък от Турция; **Salmonella Agona** в жълт нахут от Турция;

Риба и рибни продукти – 15 нотификации: **неправилни условия на транспортиране** на замразен хек от Сенегал; **влошен температурен контрол** на замразена риба от Аржентина; **живак** в замразена риба меч от Виетнам (2); **хистамин** в риба тон от Тайланд; **непълн и неточен здравен сертификат** на охладени различни видове риба от Гана (2); **хистамин** в консервирана риба тон от Тайланд; **влошен температурен контрол** на калкан от Гренландия; **хистамин** в замразени сардини от Мароко (2); **нередовен здравен сертификат** с липсата на достатъчно отличителни знаци за замразена риба от Китай; **лоша миризма** на охладена осолена скумрия от Тайланд; **обработка с въглероден оксид** на замразени рибни филета от Япония; **неразрешен оператор** и **липса на здравен сертификат** на замразена риба от Южна Корея; **живак** в замразена риба меч от Виетнам;

Материали в контакт с храни – 11 нотификации: миграция на **хром** от неръждаеми прибори от Китай; миграция на **никел** от метални решетки за електрическа фурна от Китай; миграция на **хром** и повишена **обща миграция** от неръждаеми домакински прибори от Китай; миграция на **хром, никел** и **манган** от неръждаеми кухненски ножове от Китай; миграция на **меламин** в меламинови подноси от Китай; миграция на **хром** и **манган** от неръждаеми кухненски ножове от Китай (2) и при домакински прибори от Китай; миграция на **хром** от неръждаеми ножове за пица от Китай; миграция на **хром** от ножици за раздробяване от Китай;

Билки и подправки – 10 нотификации: **хлоропирифос** в мента от Мароко; **афлатоксин (В1)** в червено чили от Индия; **карбофуран, профенофос** и **металаксил** в босилек от Тайланд; **афлатоксин (В1)** в индийско орехче от Индонезия; **хлоропирифос-етил** в прясна мента от Мароко; **профенофос, триазофос, хексаконазол** и **диетион** в листа от къри от Индия; **профенофос** и **бифентрин** в листа от къри от Индия; **циперметрин** в мента от Мароко; **метомил, хлорпирифос – етил** и **имидаклоприд** в листа от къри от Индия;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 10 нотификации:

Неразрешена субстанция **фенолфталеин** в зелено кафе от Китай; неразрешена субстанция **фенолфталеин** в кафе за отслабване от Китай (3); неразрешена субстанция **сибутрамин** и **фенолфталеин** в кафе за отслабване от Китай (2); неразрешена субстанция **молибденов аминокиселинен хелат** в хранителна добавка от САЩ; **неразрешено облъчване** на водорасли от САЩ; **неразрешена нова храна**, брашно от семена на градински чай (салвия) от Бразилия; **неразрешена нова хранителна добавка** от лишеи от САЩ;

Фуражни суровини – 9 нотификации: **афлатоксин (В1)** в фъстъци от Бразилия; повишен брой **ентеробактерии** в рибно брашно от Мавритания (4); **Salmonella spp.** в рибно брашно от Сенегал и в соя от Аржентина (2); **Salmonella spp.** и повишен брой **ентеробактерии** в рибно брашно от Мароко;

Птиче месо и продукти – 7 нотификации: **Salmonella Heidelberg** в замразени пилешки разфасовки от Бразилия; **Salmonella enteritidis** и **Salmonella Heidelberg** в

замразени пилешки крака от Бразилия; *Salmonella spp.* в замразено птиче месо от Бразилия; **лош температурен контрол** на замразено пилешко от Аржентина; **лош температурен контрол** на замразено пилешко от Тайланд; неразрешена субстанция **клопидол** в замразени пилешки гърди от Израел; *Salmonella Saint Paul* в замразено месо от пуйки от Бразилия;

Зърнени продукти и тестени изделия – 6 нотификации: неразрешен **генно-модифициран ориз** в крекери и в кексчета от Китай; повишено съдържание на **алуминий** в юфка от Виетнам; повишено количество **алуминий** в юфка от Китай; **карбендазим** в ориз басмати от Индия; **повишено съдържание** във фиде от сладки картофи и юфка от Китай;

Какао, кафе и чай – 3 нотификации: **антраквинон** и **фипронил** в чай от Китай; **антраквинон** в чай от Китай; **хлорпирифос**, **дикофол**, **метомил**, **фенвалерат**, **бупрофезин**, **циперметрин**, **азинфос-метил**, **пиридабен**, **бифентрин**, **ацетамиприд**, **диметоат**, **хексафлумурон**, **имидаклоприд**, **хлорфенапир** и **фипронил** в зелен чай от Китай;

Други хранителни продукти – 3 нотификации: неразрешен **генно модифициран ориз** в крекери от Китай (2); **липса на декларация за внос** на различни хранителни продукти от Япония;

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 3 нотификации: **Шигатоксин продуцираща *Escherichia coli*** в охладено обезкостено говеждо от Аржентина (3);

Готови ястия и закуски – 3 нотификации : неразрешен **генно модифициран ориз** и **фъстъци** в крекери от Китай (2); **афлатоксин (B1)** във фъстъчени топчета; повишено съдържание на **алуминий** в юфка от Китай;

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация за забранена субстанция **нитрофуран** в замразени скариди от Индия;

Супи, сосове и подправки – 1 нотификация за повишено съдържание на **E 210-бензоена киселина** в сос от САЩ;

Главоноги и продукти от тях – 1 нотификация за **кадмий** в замразена сепия от Виетнам;

Нотификации за насочване на вниманието – 42 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Риба и рибни продукти – 16 нотификации: третиране с **въглероден оксид** на риба тон от Испания; предполагаема **хранителна токсикоинфекция (отравяне с хистамин)** от охладена риба тон от Испания; **живак** в замразена риба меч от Испания; **хистамин** в охладена риба тон от Испания (2); **недекларирана млечна съставка** в замразена предварително пържена риба от Швеция (2); **хистамин** и обработка с **въглероден оксид** в охладена риба тон от Испания; **Anisakis** в мокро осолени рибни филета от Фарьорски острови; **хистамин** в замразени рибни филета от Виетнам; **живак** в охладена риба меч от Шри Ланка; **живак** в замразена синя акула от Виетнам; **Listeria monocytogenes** в пушена съомга от Полша; **живак** в замразена риба меч от Виетнам; **недекларирани яйца** в ролца от раци от Китай; **живак** в охладена риба меч от САЩ;

Плодове и зеленчуци – 9 нотификации: **оксамил** в боб от Мароко; **ацефат** в бамя от Индия; **метомил** в ягоди от Египет; **стъклени фрагменти** в черешов компот от Германия; **карбендазим** в портокали от ЮАР; **охратоксин А** в сушени смокини от Турция (2); наличие на **отровни двойници на гъби мурела** в партида от сушени гъби от Чехия; *Salmonella Bongori* в къдрава маруля от Германия;

Фуражни суровини – 4 нотификации: **афлакотсин (B1)** в царевица от България; **афлатоксин (B1)** в кокосов експелер от Индонезия; *Salmonella Senftenberg* в соево брашно от Италия; *Salmonella Mbandaka* в соево брашно от Италия;

Ядки, продукти от ядки и семена – 3 нотификации: афлатоксин (В1) във фъстъци от Китай; хлорпирифос-етил и имидакlorпид в екологично ленено семе от Молдова; афлатоксин (В1) в динени семки от Гана;

Двучерупчести, мекотели и продукти от тях – 3 нотификации: норовирус в охладени стриди от Франция и в охладени миди от Тунис (2);

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 2 нотификации: *Salmonella Dublin* в мляно месо от Швеция; *Salmonella Enteritidis* в месо за кебап от Полша;

Билки и подправки – 2 нотификации : *Salmonella spp.* в лимонова трева от Мароко; афлатоксин (В1) в чили на прах от Пакистан;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 2 нотификации: хранителна добавка (напитка) от Холандия с дефектна опаковка; неразрешена субстанция **синефрин** в хранителна добавка от САЩ;

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация за *Salmonella Kentucky* и *Salmonella Newport* в тигрови скариди от Виетнам.

Зърнени храни и тестени изделия – 1 нотификация за неразрешена генно модифицирана царевица от Аржентина;

Храна за домашни любимци – 1 нотификация за *Salmonella Typhimurium* в залягалки за кучета от Аржентина;

Птиче месо и продукти от птиче месо – 1 нотификация за *Salmonella Heidelberg* в замразено пилешко от Бразилия.

Главноноги и продукти от тях – 1 нотификация за кадмий в замразени октоподи от Аржентина;

Коремоноги – 1 нотификация за кадмий в рапан от Италия;

Нотификации за проследяване – 25 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Фуражни суровини – 5 нотификации: фрагменти от кости от селскостопански животни в кръвно брашно от Испания (2); *Salmonella spp.* в преработени животински протеини от Белгия; *Salmonella Tennessee* в месокостно брашно от Белгия; *Salmonella enteritidis* и *Salmonella Livingstone* в преработен животински протеин от Белгия;

Материали в контакт с храни – 4 нотификации: миграция на **олово** от кутии за пица от Италия; миграция на **оцветители** от лъжици от Китай; миграция на **формалдехид** в чаши от Китай; миграция на **формалдехид** от меламинава купа от Китай;

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 3 нотификации: лоша проследяемост (фалшифицирани паспорти на коне) за добив на конско месо от Ирландия; **метално острие** в охладена мортадела от Италия; *Yesinia enterocolitica* в охладена свинска шунка от Испания;

Безалкохолни напитки – 2 нотификации: неразрешено използване на оцветител **E102 – тартразаин** и **E129 – Allura Red** в сок от нар от Русия; повишено съдържание на оцветител **E122 – Азорубин** в сок от нар от Русия;

Билки и подправки – 2 нотификации: хлорпирифос-етил, хексаконазол и **флутриафол** в мента от Мароко; **етион** в чили от Индия;

Зърнени храни и тестени изделия – 2 нотификации : вафли направени с мляко на прах в чиито гранули са намерени **остатъци от отрова за плъхове** от Полша; пшеничен зародиш от Чехия **заразен с насекоми**;

Сладкарски изделия – 1 нотификация за костен фрагмент в шоколад с фъстъци от Германия;

Риба и рибни продукти – 1 нотификация за *Anisakis* в охладена риба от Испания;

Мляко и млечни продукти – 1 нотификация за извара от Германия заражена с плесени;

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 1 нотификация за неразрешена субстанция **токотриенол** в хранителна добавка от Франция.

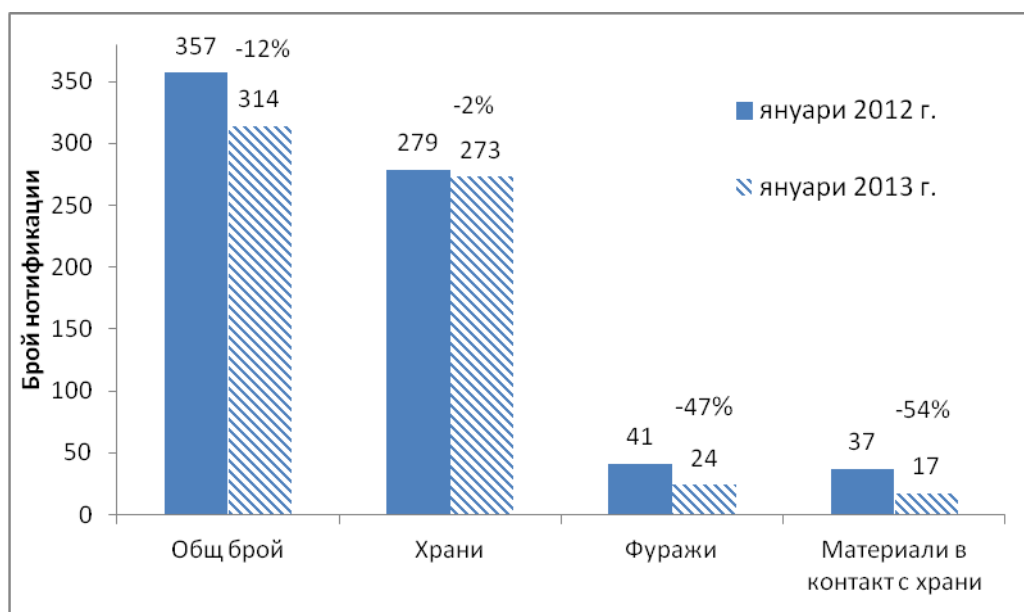
Храна за домашни любимци – 1 нотификация за *Salmonella Derby* в замразена сурова храна за кучета/котки от Германия;

Комбинирани фуражи – 1 нотификация за *Salmonella Mbandaka* в комбиниран фураж от Франция;

Анализ на тенденциите:

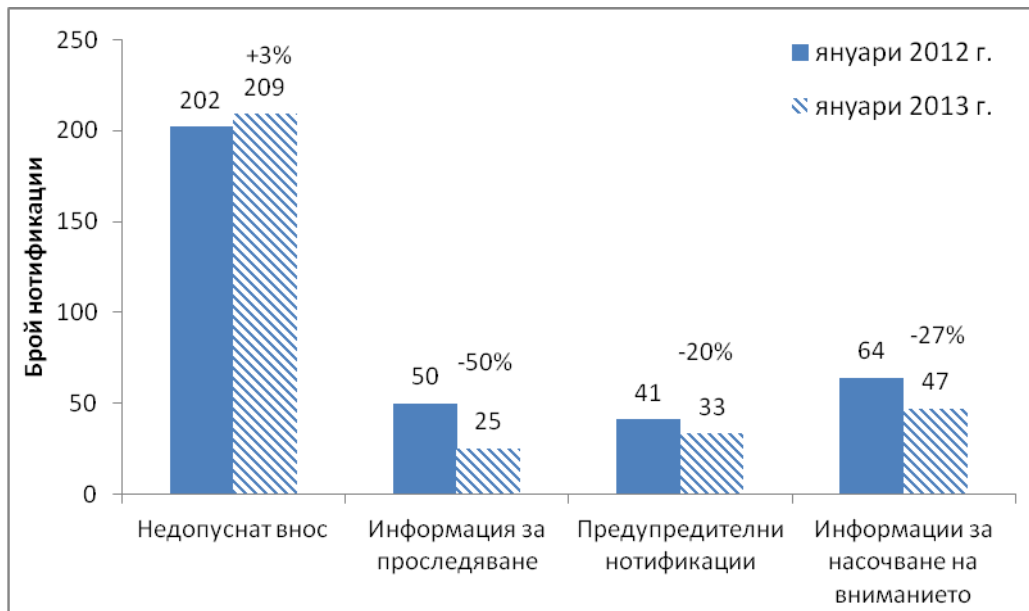
Направена е съпоставка на броя нотификации спрямо същия период през 2012 г. – общо и по групи за м. януари 2012 г. и м. януари 2013 г.

На фиг. 2 са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. Разликата в общия брой нотификации за двата разглеждани периода е съществена, намалението през януари 2013 г. е с 13%. Запазва се тенденцията най-големият брой нотификации да бъде в групата на храните. Има съществено намаляване броя нотификации във всички групи, най-силно изразено в групите на фуражите и материалите в контакт с храни.

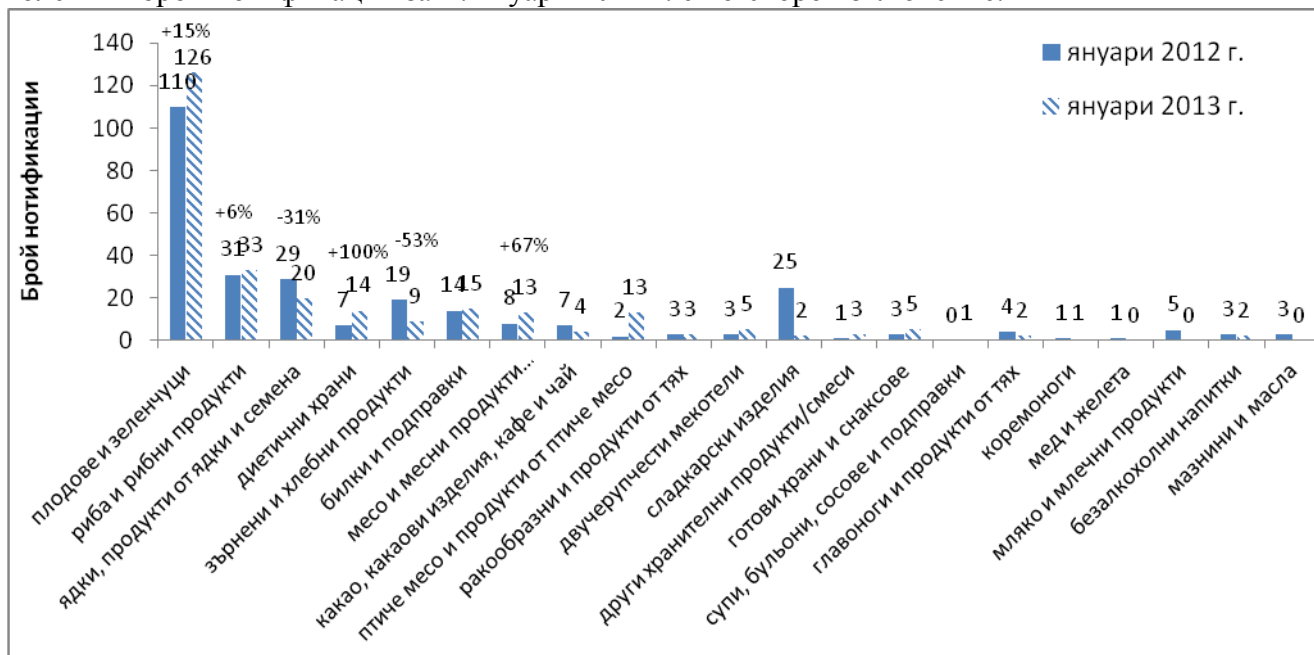
Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. януари 2012 и м. януари 2013 г.

На фиг. 3 нотификациите са представени по вид. Най-голям брой и в двата разглеждани периода са нотификациите за недопуснат внос. Намалението на броя нотификации е предимно за сметка на информацията за проследяване – с 50% и информацията за насочване на вниманието – с 27%. Несъществено увеличение има в броя на нотификациите за недопуснат внос.

Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид.

На фиг. 4 са представени данни за сравнение по категории хранителни продукти. Съществено увеличение на броя нотификации спрямо месец януари 2012 г. се наблюдава само в категориите диетични храни (броят им е увеличен 2 пъти) и птиче месо. Намаление на броя нотификации се наблюдава в категорията зърнени и хлебни продукти – с 53%. Съществено намаление има в категорията сладкарски изделия, но големият брой нотификации за м. януари 2012 г. е по-скоро изключение.

Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

От обобщените данни за месеците януари 2012 г. и януари 2013 г. може да се направи извод, че съществува тенденция за общо намаляване на броя нотификации, но също и увеличение по някои основни групи храни – месо и месни продукти, плодове и зеленчуци, риба и рибни продукти, диетични храни.

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи

Съгласно Регламент (ЕО) № 178/2002 е създадена система за бързо предупреждение за пряк или косвен риск за здравето на човека, произтичащ от храни или фуражи. В нея участват държавите членки, Комисията и Европейският орган по безопасност на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание

Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) се основава на Регламент (ЕО) № 178/2002, като с член 50 се създава система за бързо предупреждение за храни и фуражи. Условието и мерките за прилагането ѝ са описани в Регламент (ЕС) № 16/2011.

3. Видове нотификации

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопускан внос – касае пратка с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, здравето на животните или околната среда.

3.3. Информативни нотификации – които са за проследяване или за насочване на вниманието. Нотификациите за проследяване не изискват бърза реакция. Нотификациите за насочване на вниманието предоставят интересна за контролните органи информация.

Изготвили:

- 1. д-р Светослав Стоев – главен експерт в ЦОР**
- 2. Добрина Николова – главен експерт в ЦОР**
- 3. Светослав Кръстев – младши специалист в ЦОР**